เขียนโดย ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท
วันพฤหัสบดีที่ 21 ตุลาคม 2021 เวลา 05:15 น. -

=รัฐราชการแบบงี่เง่า

นายวีระศักดิ์ โควสุรัตน์ สมาชิกวุฒิสภา อดีตกรรมการพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ออกมาเขียนบทความหัวข้อเรื่อง “กฎหมายของประเทศไทย” ไว้น่าสนใจดังต่อไปนี้

1. วางอำนาจไว้ที่อธิบดี จนทำให้เมื่อจำนวนอธิบดีมีกว่า 150 คน จึงเกิดอาณาจักรน้อยๆ ที่มี พรบ.ของแต่ละอธิบดีเป็นเสมือนรั้ว
การบูรณาการกันจึงทำโดยธรรมชาติไม่ค่อยได้

2. จึงทำให้ต่อมามีการสร้าง กม. และระเบียบให้เกิดคณะกรรมการจำนวนมากก็เพื่อให้บรรดาอธิบดีมาเจอหน้ากัน ร่วมรับผิดชอบแก้ปัญหาเดียวกัน แพล่บเดียวเท่านั้น ปรากฏว่าเกิดคณะกรรมการจำนวนมากจนอธิบดีตัวจริงก็ไปเองไม่ไหว..ได้แต่มอบลูกน้องไป
ส่วนประธานการประชุมที่จะทำเรื่องคร่อมอำนาจหลายกระทรวงก็มักต้องอาศัยรองนรม.หรือหลายอย่างก็ระดับ นรม.
ซึ่งก็มีสารพัดภารกิจเมื่อบวกกับภารกิจประธานคณะกรรมการเข้าไปเฉลี่ยท่านละ 30 ชุดก็จะบริหารเวลาแทบไม่ไหว
ฝ่ายเลขาการประชุมชุดต่างๆจึงทำได้เพียงนัดและบริการการประชุมไม่ได้มีเวลาทำยุทธศาสตร์การมุ่งสู่เป้าหมาย เป็นเหมือนเอาข้อความมาผสมๆ คนให้รวมๆ กันไป..ประสิทธิภาพย่อมน้อย

3.

กฎหมายหลายฉบับเก่าล้าสมัย..จะแก้ไขก็ขาดผู้ชำนาญการในการแก้ไขหรือยกร่าง..นักกม.ในหน่วยราชการปัจจุบันกลายเป็นนิติกรวินัยราชการจนทำงานด้านเขียนกฎหมายและระเบียบไม่ถนัด

4. กฎระเบียบที่เขียนส่วนใหญ่จึงเน้นการทำให้กรมทำงานสะดวกขึ้น แต่เป็นภาระและจำกัดสิทธิเพิ่มหน้าที่ให้เอกชนและประชาชนมากขึ้น

5. มีการกำหนดโทษการฝ่าฝืนที่มากหรือน้อยเกินความเหมาะสมหรือจำเป็นจนบางครั้งไม่ได้สัดส่วน
เบาไปบ้าง..หนักไปบ้าง..หรือมีทางเลือกในการแก้ไขบังคับน้อยไปบ้าง

6. ขาดกฎหมายกลางของปประเทศมานาน..ส่วนมากมีแต่กฎหมายของกรมระบบจึงลักลั่นไม่ราบรื่น ไม่ได้แบบแผนที่จะทำให้มีความเป็นอัตโนมัติ
ใบอนุญาตแต่ละใบจึงต่างฝ่ายต่างออก..ต่างฝ่ายต่างกำหนดเงื่อนไขเงื่อนเวลา

7.ผู้มีเครื่องมือทางกฎหมาย 99% ก็คือรัฐ รัฐใช้ข้าราชการเป็นคนเขียนร่าง และบังคับใช้
จึงยากที่จะฝากให้ข้าราชการอยากคิดแก้ระเบียบเพื่อลดอำนาจของตัวเองลง..เพราะย่อมทำให้งานของตัวทำยากขึ้น
ครั้นจะจ้างให้นักวิชาการสถาบันการศึกษามายกร่างให้..นอกจากจะประสบการณ์บริหารราชการแผ่นดินมีน้อยแล้วยังมีผู้สนใจทุ่มเททำหน้าที่คิดยกร่างภาษากฎหมายแบบอ่านเข้าใจง่ายๆ ก็มีจำนวนน้อยด้วย การพิจารณาปรับปรุงกฎหมายระเบียบ..จึงทำได้ยาก

8.
กระบวนการผลิตและแก้ไขกฎหมายขึ้นกับปฏิทินการเมืองด้วย..มีหลายขั้นตอน..และผลก็คือกินเวลานานจนคนทุกฝ่ายล้มหายย้ายงานกันไประหว่างทางเป็นจำนวนมาก ยิ่งภาคประชาชนและเอกชนที่ไม่มีเงินเดือนประจำมาทำงานด้านผลักดันกฎหมายก็ยิ่งยากที่จะมีสายป่านยาวพอจะกัดติดหรือตามติดไหว

9. การกิโยตินกฎหมายในอดีตคือการถามความสมัครใจของกรมให้ไปคิดว่าอยากขจัดกม.ที่ล้าสมัยฉบับใดออกไปบ้าง
ซึ่งแม้ขยันทำเต็มที่ก็จะทำได้เพียงสองสามฉบับในสิบปี ต่อมามีคณะกรรมการและคณะทำงานควานหากฎหมายมายกเลิก..ก็อาจทำได้คราวละ 30-40 ฉบับ
ด้วยพระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายที่ไม่เหมาะแก่กาลสมัย แต่ย่อมไม่พอที่จะลดปริมาณกฎ

ระเบียบที่ออกใหม่ได้เร็วกว่า ไทยมีกฎสารพัดรวมแล้วราวหนึ่งแสนฉบับ คงอีกนานนับชั่วชีวิตจึงจะเอามาทำความเข้าใจและผูกเข้าเชื่อมกันได้เป็นระบบ
ส่วนกิโยตินแบบเกาหลีช่วงหลังวิกฤตต้มยำกุ้งใช้ความกล้าหาญระดับประธานาธิบดี..ใช้วิธีกลับหลักการที่เคยๆทำมา
จากฆ่าทีละฉบับไปเป็นฆ่าทิ้งทุกฉบับ..แล้วค่อยมาพิจารณาว่าจะชุบชีวิตมาตราใดของฉบับไหนบ้าง
ในชั่วเวลาไม่นานปรากฏว่าประเทศเดินต่อและพัฒนาไปได้โดยชุบชีวิตกฎหมายกลับมาเกือบไม่ถึงครึ่ง!!

10. ที่ผมอธิบายมานี้ไม่ใช่ความคิดหรือข้อค้นพบใหม่...แต่ถูกบันทึกไว้โดยคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย และคณะกรรมการกฤฎีกามาในสามสี่ปีนี้
นี่เป็นอาการและสาเหตุทั่วไปที่ถูกสังเกตไว้
เป็นงานที่ผมคิดว่าท้าทายและน่าขยับมาก..แต่ก็ซับซ้อนพันไปถึงสารพัดเรื่องในระบบนิติบัญญัติและระบบราชการไทยมากๆครับ
สถานะของสมาชิกวุฒิสภาจึงดูจะมีความนิ่งมากกว่าองคาพยพอื่นๆที่มีเทอมไม่แน่นอน...ไม่มีโยกย้ายหรือเกษียณอายุ..และรัฐธรรมนูญก็ระบุแล้วว่าใครมาเป็นสมาชิกวุฒิสภารอบนี้ ย่อมต้องห้ามมิให้กลับมาเป็นวุฒิสมาชิกไปตลอดชั่วชีวิต
และจะย้อนกลับไปเป็นสส.หรือรัฐมนตรีอะไรก็ไม่ได้อีกจนกว่าจะพ้นจากความเป็นสว.ไปแล้วเต็มสองปี การช่วยกันวางแผนลดจำนวนกฎหมาย
ซ่อมปรับปรุงกฎหมายให้ทัน4.0 และการมุ่งปฏิรูประบบของรัฐจึงเป็นภารกิจที่สว.ชุดนี้จะช่วยได้อย่างมีนัยสำคัญมากครับ

เขียนโดย ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท
วันพฤหัสบดีที่ 21 ตุลาคม 2021 เวลา 05:15 น. -

วีระศักดิ์ โควสุรัตน์

สมาชิกวุฒิสภา

ตีพิมพ์ในมติชน

https://www.facebook.com/100001380665898/posts/4633178643404779/

มติชน ตค 2564